

A fővárosban felhasznált épületfaanyagok mikénti ellenőrzéséről. *)

A fővárosi törvényhatósági bizottság meghagyása folytán, a középítési bizottság az épületfa kérdésének tárgyalása végett egy albizottságot küldött ki, a melybe mint szakértők alulirottak is meghivattak.

A tárgyalások folyamában ezen albizottsághoz a többi között azon kérdés is intéztetett, vajjon nem lenne-e szükséges, hogy a födénygerendák felhasználásuk előtt minőségükre nézve egy szakértő hatósági közeg által megvizsgáltassanak.

Az albizottság többsége ezen javaslat czélszerűségét és gyakorlati kivihetőségét kétségbe vonván, oda nyilatkozott, hogy a födénygerendák előzetes hatósági megvizsgálását s e célból egy szakértő egyénnek alkalmazását nem tartja szükségesnek.

Alulirottak az ellenkező nézeten lévén, kötelességüknek tartják eltérő véleményüket indokolva a következőkben előterjeszteni:

A födénygerendák gyors elromlásának okai fölött a sajtotában, a tanácsstermekben és a tudósok körében, a bel és külföldön folytatott vitatkozások és nyomozások ezen kérdést már annyira tisztázták, hogy ma már semmi kétség sem forog fenn az iránt, hogy a födénygerendák gyors romlásának oka

---

*) A fővárosi építkezéseknél előfordult fakorhadások folytán évek óta fennálló kérdés a felhasznált faanyagok mikénti ellenőrzése s a mint t. olvasóink tudják, a mult évben is e tárgyban külön szakbizottsági tárgyalások tartattak. Jelen közleményünk az ezen bizottsági tárgyalások alkalmából Wagner K. főerdőtanácsos, Beiwinkler K. erdőmérnök, Gregersen G. és Strohoffer J. budapesti ácsmesterek s e lapok szerkesztője által adott külön véleményt tartalmazza, melyről csupán annyit jegyzünk meg, hogy részünkről egyedül az ebben előadott módon tartjuk kivihetőnek azt, hogy az eddighez hasonló gerendakorhadások ne vagy kevésbé történhessenek, s hogy kár esetében a felelős egyén személye megállapítható legyen.
A szerkesztő.

(eltekintve itt a romlásra gyorsítólag ható mellék körülményektől, ugymint: a fának egészségtelen állapota, a légkörtől elzárt befalazása és a melegség) egyedül a nedvesség; mely vagy a fában van, vagy ha az száraz, abba az építés alatt különböző körülmények folytán jutott.

Fő kellék tehát, hogy a födénygerendák teljesen légszáradtak legyenek. Minthogy azonban a levegőn csak egészen ép fa száradhat ki kellőleg, mert a nedves taplós fa, a nagyobb mértékben magába vett nedvességet a szabad levegőn való szárítás mellett is inkább és tovább kötve tartja; következik, hogy a födénygerendáknak nemcsak teljesen szárazoknak, hanem hogy a romlásnak ellenállhassanak, egyszersmind teljesen egészségesekek is kell lenniök.

Ezzel szemben önként értetik, hogy a födénygerendákat, mielőtt rendeltetési helyökre elhelyeztetnének, egészséges és száraz voltokra nézve szorgosan meg kell vizsgálni, s ez alkalmal minden gerendát, mely nem egészséges vagy nem eléggé száradt, a felhasználásból ki kell zárni.

A födénygerendák ezen megvizsgálását kellő sikerrel más nem végezheti, mint oly értelmes szakértő, a ki a fával évek során át gyakorlatilag maga foglalkozott, s e mellett független a hatóság tekintélye alatt hivatalosan működő egyén.

Ilyen előzetes hatósági megvizsgálás mellett nem fordulhatna elő az, a mi a közel multban gyakran megtörtént és bár nem oly kiterjedésben, de valószínűleg ma is történik, hogy egészségtelen fából vágott és nedves födénygerendák is alkalmaztatnak az építkezéseknél.

Tekintettel azon nagy károsodásokra és azon veszélyekre, melyek a födénygerendák elromlásából származnak és származhatnak, a hatóságnak nem lehet egyedüli feladata oly építési szabályokat hozni, melyek az építésnél elkövetett hibák folytán károsultak kártérítési igényeit biztosítja, hanem még

fontosabb feladata a hatóságnak oly szabályzatot teremteni, a mely praeventiv intézkedések által az ilyen károknak felmerülését meggátolja.

Az albizottság más nézetten lévő tagjai, a födénygerendák-
nak előzetes hatósági megvizsgálását a gyakorlatban megfelelő
sikerrel foganatosíthatónak nem tartják, felhozván, hogy egy
egyén nem lenne képes az egyidejűleg folyamatban lévő szá-
mos építkezéseknél a felügyeletet gyakorolni, továbbá hogy az
oly szűk építési helyeken a födénygerendákat az előzetes
megvizsgálás céljából hozzáférhetőleg elhelyezni nem lehet, s
ha már rendeltetési helyükre felrakattak, ott a gerendák haránt-
metszeteit, melyen a fa minőségét legjobban lehet megítélni,
szemlélet alá nem lehet venni.

Ezen aggodalmak azonban mind eloszlanak, ha a födény-
gerendák az ácsféren vizsgálatnak meg és az illető által
a fa megfelelő voltát igazoló bélyeggel láttatnak el, s ha az
építési szabályzatba felvétetik, hogy oly gerendákat, melyek
megvizsgálva s a bélyegzés által jóknak elismerve nincsenek,
alkalmazni nem szabad.

Miután a födénygerendák megrendelése és készítése a
felhasználás előtt hosszabb idővel történik, az illető hatósági
közeg ebbeli munkáját úgy oszthatja be, hogy feladatának
tömeges építkezések idején is jól megfelelhet.

Az albizottság más nézetten lévő tagjai még azt is fel-
hozták, hogy a födénygerendák gyors romlásának elejét venni
sikeresen csak úgy lehet, ha a gerendákat szállító ácsmester
a fának jóságáért és száraz voltaért felelőséget és jótállást
vállal.

Ámde ezen felelőség és jótállás okszerűen nem terjedhet
tovább, mint azon időpontig, a míg a födénygerendák az épü-
letben rendeltetésök helyére rakattak, s a meddig az ácsmester
hatalmában van a fának jó minőségét megóvni.

De ha egyszer a gerendák elhelyeztettek, az ácsmesternek nincs módjában, hogy a fát az építés befejezéseig a netaláni nedvességtől sikerrel megóvja, mert nem feladata, de nem is tehetné, mert az neki meg nem engedtetik, hogy a felrakott födénygerendáknak a nedvességtől való megóvása végett egyedül az építés vezetőjét illető korlátlan intézkedéseket tehessen.

De az sem hagyandó figyelmen kívül, hogy az említett felelőség és jótállás daczára is akadhat oly ácsmester, a ki szerencsét próbálva, vagy jóhiszeműleg rossz minőségű födénygerendákat szállít, ily eseteket feltéve, sem a háztulajdonosra, sem a lakó közönségre nézve nem lehet megnyugtató a kikötött felelőség.

Mindezeknél fogva azon határozott meggyőződésünknek kell kifejezést adnunk, hogy a födénygerendák gyors romlásának csak úgy lehet sikeresen elejét venni, ha azok egy arra rendelt hatósági közeg által előzetes vizsgálat alá vétetnek, mert ha egyszer a fának megfelelő volta constatáltatott, akkor az építési vállalkozó is jobban fog ügyelni arra, hogy a jó fába az építés további folyama alatt nedvesség ne jusson, és szorgosan fog gondoskodni arról, hogy a gerendák korhadását előidéző más körülmények is az építésnél kikerültesse, tudván, hogy a netán felmerülő baj esetén nem élhet az eddig divó igen kényelmes ürügygel, hogy a gerendák azért korhadnak el, mert a fa rossz volt.

Budapesten, 1877.
